

NAŠA VOLJA

GLASILO JUGOSLOVENSKE MLADINE

LETO I.

Ljubljana, dne 5. decembra 1935.

Štev. 4.

Praznik mladine

Strani svetovne zgodovine, ki bodo pisale o Jugoslovenih, bodo pisane s krvjo, kajti naša svobodna narodna država ni nastala iz diplomatskih pogajanj, niti ni sad mirovnih pogodb, pisanih v palačah, ampak je vzkila na kosteh naših prednikov, borcev za svobodo, ki so dali svoje življenje na bojiščih, pa najsi bo na Kajmakčalanu, v Dobrudži, Solunu, ob Soči, ali pa v francoskih strelskih jarkih.

1. decembra t. l. je poteklo 17 let, od kar obstoji naša narodna država, 17 let je minilo od tistega za naš narod in vso njegovo nadaljno pot tako pomembnega dne, ko je blagopokojni Viteški Kralj Aleksander I. Uedinitelj proglasil ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno narodno telo, ki naj predstavlja sad stoletne borbe in neprekinjenih teženj našega naroda v preteklosti po osvobojenju in uedinjenju. Že s tem velikim dogodkom in najsijajnejšo manifestacijo naše združene narodne volje v naši preteklosti, je bilo ali bi vsaj moralo biti jasno, da pomeni 1. december 1918 odločen prelom z vso preteklostjo suženjstva in omalovaževanja našega naroda in da je mladina kot nosilec narodove bodočnosti poklicana, da stopi na pot resničnega dela za novo narodno državo. Pričakovati je bilo, da bo vsaj mladina tista, ki bo znala prelomiti vse osebne in politične spore v preteklosti, ki so razdvajali naš narod, in da bo delala le to, kar bo v interesu vsega naroda in narodne države. To pa je pričakovala tudi od tiste generacije, ki je to državo gradila še v predvojnem času in se zanj pozneje borila v strelskih jarkih. Vendar temu ni bilo popolnoma tako. Kmalu so zajele naše notranje državno življenje najrazličnejše politične in strankarske borbe, da se je zdelo, da je naša notranja politična pot le sredstvo za dobičkarstvo in koristolovstvo posameznikov, ne pa delo za narod. To pogrešno pojmovanje notranjega državnega izgrajevanja je zajelo tudi mladino, ki so jo najrazličnejši ljudje, ki so se na en ali drug način hoteli prikopati do oblasti, izrabljali v svoje strankarske namene, namesto da bi jo vzgajali v klenem jugoslovenskem duhu in s tem skrbeli za gotovo bodočnost nove Jugoslavije.

Temu zgrešenemu razvoju in razdvajanju jugoslovenske mladine je napravil konec šele blagopokojni Viteški Kralj, ki je v svoji dalekosežni globokovidnosti spoznal, da je treba prenehati z vsemi strankarskimi razprtijami in ustvariti novo pot, pot realnega dela za popolno uedinjenje Jugoslovenov. Zato je 1. december za nas svečan in pomemben dan, naš praznik, ki naj nam bo vzpodbuda k novim bojem in novemu delu v zbiranju novih moči v delu za resnično uedinjenje, da sledeč sveti kraljevi oporoki delamo ne v smislu strankarsko političnega dela stare generacije, ampak le v smislu nesebičnega dela za nepolitično, boljše bodočnost vsega našega naroda in naše Jugoslavije

P. F.

Mladina in politika

Kadar je doslej mladina nastopila s tem ali onim pokretom, so se vedno našli ljudje, ki ji niso priznali, da je zmožna in poklicana za realno samostojno delo, ampak so ji očitali, da pripada tej ali oni politični, oz. strankarski struji in je s tem miselno popolnoma odvisna od stare generacije, kateri služi kot uporabno orodje za njene politične in strankarske namene. In še danes, ko se mladina s silno voljo otrasa vsakih vplivov in vsake odvisnosti od določene politične skupine, da stopa po poti, ki si jo je sama jasno in odločno začrtala, se pojavljajo dvomi, ali je mladina zato sposobna, in vprašanje, ali se mladina sme dotikati tudi tistih problemov, ki so zelo blizu vsakdanjim političnim vprašanjem in, ali sme sodoločati o upravljanju in usodi naroda in države, za katero dorašča in za katero bo nekoč morala posvetiti vse svoje sile.

Danes se vse giblje in čas prinaša vedno novih izprememb, mladina pa stoji v življenju kot neposredna priča svoje dobe in njenega razvoja. Čas se razvija in s tem razvojem se pojavljajo dan na dan novi problemi, katere je treba reševati, in nove ovire, s katerimi se je treba v življenju boriti, popravljati vse, kar je gnilega in slabega, boriti se z vsemi svojimi silami, da se razvoj narodne in državne enote usmeri na boljša pota. Vsi čutimo danes potrebo, da se čim bolj približamo narodu, iz katerega smo izšli, da spo-

znamo vsa vprašanja, ki kot Damoklejev meč vise nad njim, da jih zagrabimo v jedru in da dvignemo vse, kar je dobro, in zavržemo vse, kar je slabo. Vprašamo: kdo je najbolj poklican za to, če ne mladina?

Mladi smo, to se pravi nova generacija, ki ima svoje misli, svoja pota, svoje cilje in svoja sredstva. In če se pri vsem tem dotikamo tudi tistih blatnih tal, ki se zovejo strankarska politika, se jih dotikamo samo zato, ker so nas potisnili vanje, ker so nas hoteli v njih zadušiti in omrtviti. Mi pa hočemo ven iz njih. Ni nam do strankarskih razprtij, ni nam do strankarske politike, nočemo biti v službi ne tega ne onega. Nočemo besedičiti, ampak delati. In če nas obsoja kdo za to, ker hočemo biti daleč od vsake strankarske politike in ker hočemo delati nesebično in pošteno za narod in državo, pustimo to sodbo času, ker vemo, da jo bo prihodnost zbrisala kot lažno, hinavsko in podlo.

Mi pa gremo po svoji poti in naše misli so na pohodu, da se nekoč realizirajo. Mi stopamo s časom dalje. Vemo za naloge, ki nas čakajo. — Gremo brez omahovanja dalje po poti, ki so nam jo začrtali naši najboljši možje, politični, gospodarski in kulturni delavci in ki jo je blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj začrtal s svojo krvjo: po poti realnega, klenega, z žrtvami okaljenega jugoslovenstva. — in.

Dr. Beneš mladini:

Vaša je bodočnost!

Pred nekaj leti — je pričel dr. Beneš svoje predavanje v okviru radijskih predavanj za meščanske šole, nižje razrede srednjih in višjo stopnjo osnovnih šol — so me zaprosili naši mladi dijaki, naj jim povem svoje misljenje o tem, kako se v življenju doseže uspeh in sreča. Tedaj sem jim rekel: Življenje je boj in bo ostalo boj. Znati se moramo prebijati skozi življenje častno, nikoli ne obupavati, vedno imeti zdrav življenjski optimizem, to se pravi, da moramo iti skozi življenje z nadami v uspeh, veseliti se življenja, imeti zaupanje v sebe, v svoje delo in v uspeh svojega zdravega in poštenega stremljenja. Svoje delo moramo opravljati vedno pošteno, veseliti se dela in vedno delati z nekim plemenitim ciljem. Svoje delo moramo vedno vršiti svesti si odgovornosti, odkrito, naravnost in pošteno. Z vsem tem se moramo otokovati v harmoničnega, uravnovešenega človeka, sodobnega človeka ki irra na pravem mestu ne samo razum, temveč tudi srce in ljubezen do ostalih ljudi.

Ne smemo se omejevat samo na svojo najbližjo okolico in imeti zastrte oči, ki bi nam cvirale širši pogled po naši domovini in vsem ostalem svetu, temveč truditi se moramo, da se iz naše domače sredine dvignemo v višino, od koder lahko vidimo v daljavo in lahko opazujemo oddaljene kraje in tamkajšnje ljudi, primerjajoč kraje in ljudi v daljavi in na strani z domačo sredino, v kateri živimo, in na ta način ustvariti samostojno sodbo o sebi in o tujini. S tem bo vsak od nas postal ne samo dober človek, temveč tudi dober delavec in dober rodoljub.

Naša stara predvojna generacija je imela malo prilike za to, in sedaj zelo težko doseže to potrebno znanje in se prilagodi sedanjim prilikam v tujini. Zato moramo izobraževati nove ljudi. A ti so med vami. Dobro se morate pripraviti. Zastopati nekoč v bodočnosti narod in državo, bodisi v privatni bodisi v javni službi, to je velika čast, toda tudi velika in težka dolžnost.

Bodočnost vsakega naroda in vsake države leži zares na njeni mladini. Trdno verujem, da bo naša mladina izpolnila vse naše nade. Vsem naj bo svetel primer predsednik Masaryk, ki se je rodil v revni kolibi, se težko prebijal skozi življenje, študiral na domačih in tujih šolah in se izobraževal tako, da je postal svetoven človek in učenjak, izvojeval svobodo svojemu narodu in spada danes med najpomembnejše ljudi Evrope in sveta.

Slovenec, zavedaj se, da si sin mogočnega, ponosnega in nepremagljivega jugoslovenskega naroda!

Kdor se ne zaveda svojih dolžnosti doma in v šoli, se jih tudi ne bo zavedal v naših vrstah!

Čuvaj svoj dom, kajti družina je celica države!

(Aleksander Uedinitelj)

Politični pregled

Naše domače politično življenje se je zlasti razgibalo ob novem državnem proračunu, ki se precej razlikuje od prejšnjih po svoji enotnosti in preglednosti. S tem bo zlasti omogočena ureditev samoupravnih gospodarstev, a finančnemu ministru, oz. ministrskemu svetu je dana možnost, da lahko izdaja uredbe z zakonsko močjo, in na ta način omogoči olajšanje gospodarskih razmer in izboljšanje gospodarskega stanja. — Politične tendence sedanje vlade se kažejo zlasti v poročilu, ki ga je g. minister dr. Korošec podal v svojem poročilu na ustanovni seji banovinskega odbora JRZ za Dravsko banovino in v katerem je poudaril nalogo vlade, da čuva avtoriteto zakona in državne oblasti, kar je nujno potrebno za pravičen politični razvoj. — Veliko odobravanje je žel beograjski kongres za zaščito dece, kateremu so prisostvovali tudi Nj. Vel. kraljica-mati Marija, Nj. Vis. kneginja Olga in predsednik vlade z ministri ter ves diplomatski zbor, in kjer se je razpravljalo o izboljšanju položaja otrok. — O priliki 17. obletnice uedinjenja je bila vsa država v jugoslovenskih zastavah in v slavnostnem razpoloženju, v čemer se je manifestirala enodušna volja vsega naroda, da gre po poti, ki jo je s 1. decembrom 1918 in z 9. oktobrom 1934 začrtal blagopokojni viteški kralj Aleksander I.

Grški kralj Jurij II. se je po 12letnem preganstvu v tujini vrnil domov in pričakal navdušen sprejem. V svojem pozdravnem proglasu na narod je kralj poudaril, da želi iskrenega sodelovanja vseh Grkov pri delu za narodno in državno uedinjenje in gospodarsko obnovo Grčije. — Predsednik vlade general Kondilis je podal ostavko svoje vlade, nakar je kralj Jurij poveril sestavo nove vlade atenskem vseučiliškemu profesorju Demertzisu, ki je sestavil nevtrarno vlado, katere naloga bo, pripraviti nove volitve. Vse kaže, da bo nova grška vlada pravilno razumevala svojo nalogo in delala za popolno solidarnost vsega Balkana in da se bodo grško-jugoslovenske vezi še bolj utrdile.

Poljska se še vedno ne more uravnovesiti na znotraj, čemur je vzrok največ v čudni in neuspešni njeni zunanji politiki. Tako zahteva zadnje čase poljska socialistična stranka izboljšanje odnosov s Češkoslovaško in obsoja zunanjo politiko poljske vlade, ki jo zastopa zunanji minister Beck. Znaki tega zblizanja se kažejo tudi v imenovanju novega češkoslovaškega poslanika v Varšavi. Neznatna monarhistična skupina pa vidi obnovo poljske države le v obnovitvi monarhije, češ, da je le v njej mogoč popoln parlamentarizem.

Dasi Italijanom v Abesiniji slaba prede, je italijanska fašistična vlada ukrenila najboljše ukrepe za borbo proti gospodarskim sankcijam, ki jih je proti njej sklenila Zeneva. Sicer od vseh strani grozijo Italiji in jo hočejo prisiliti k popustitvi, a vse kaže, da stoji fašistična vlada z Musolinijem na čelu trdno pri izvedbi in nada-

ljevanju svojih ciljev, ki si jih je zastavila. Kako se bo stvar razvila še nadalje, je zelo težko soditi, zanimivo pa je, da poskuša Italija kljub sankcijam ohraniti svoje »prijateljstvo« z Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Gömbös, madžarski ministrski predsednik, je obiskal člane avstrijske vlade na Dunaju. V komunikaciji, ki so ga izdali o teh pogovorih, trdijo, da so bili ti razgovori zelo obsežni in so obravnavali sploh vsa vprašanja, ki se tičejo obeh držav, t. j. Madžarske in Avstrije, ki stopa z Madžari v vedno tesnejše sorodstvo in v to trojko priključuje tudi Italijo. Kakor pravijo, stopa tudi v Madžarski po hitlerjevskem vzoru vedno bolj na dan rasno vprašanje, s katerim hočejo nekateri fantasti prilagoditi ljudstvo za svoje prevratne revizionistične namene.

Nesoglasja stopajo bolj in bolj na dan tudi v Franciji, kjer je sicer ministrski predsednik in zunanji minister Laval dobil v parlamentu zaupnico, celo dve. Zlasti vznemirjajo parlament finančne težave. V zadevi sankcij proti Italiji ravna Laval silno oprežno, zlasti kar se tiče poostrižne sankcije s prepovedjo izvoza petroleja, ker bi utegnili priti do resnih napetosti med Francijo in Italijo. Proces proti morilcem v Aix en Provence je odgoden za nedoločen čas, ker so nastale pri razpravi različne ovire, ki kažejo sijajno organiziranost morilcev v vsem njihovem delovanju.

V Angliji se je znova z vso resnostjo pojavilo irsko vprašanje in sicer tako, da bi se Irska priznala kot samostojna republika v okviru britskega imperija ali pa bi bila sploh popolnoma samostojna. To naj bi se izvršilo na podlagi pogodbe z angleškim kraljem. V abesinskem vprašanju vztraja angleška vlada slej ko prej na svojem stališču, ki za Italijo ni baš ugodno, čeprav je videti, da želi Anglija mirne poravnave spora.

V Češkoslovaški pričakujejo vsak čas odstopa prezidenta Masaryka, ki ga visoka starost ovira pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti. Kot najresnejši kandidat za novega predsednika češkoslovaške republike se imenuje sedanji predsednik in zunanji minister dr. Beneš, dočim naj bi na njegovo mesto stopil dr. Osusky, sedanji češkoslovaški poslanik v Parizu.

Belgarski pooblaščen minister na našem dvoru Kazašov je med drugim dal zastopniku agencije Avale tudi tole izjavo: »Kar dela razmerje z Jugoslavijo še tesnejše in pristronejše, ni samo zajednica jezika in porekla, marveč prava potreba medsebojnega pristronega zblizanja, zblizanja dveh bratov, ki hočeita svojo vest očistiti starih zablod. Vsi, ki poznajo globine slovanske duše, bodo razumeli to nujno potrebo in to plemenito prizadevanje.«

Vatikan je pred kratkim imenoval 20 novih kardinalov, od katerih je 14 Italijanov, Jugoslovenci pa nobenega, dasi je bil nedavno sklenjen med Vatikanom in nami konkordat.

kadar so zaposleni. Včasih nimajo niti za hrano. Veliko veselje pa je vzbudilo naše glasilo »Naša volja«, za katerega se naši fantje kar trgajo in ga berejo z velikim navdušenjem, tako da komaj čakajo nove številke. Upamo, da nam jo v kratkem pošljete! »Čuvajmo Jugoslavijo!« I. F.

Jesenice

Dragi brat urednik! Kakor sem se jaz sam iskreno razveselil našega glasila, tako so se ga razveselili tudi drugi in od vsepovsod prihajajo mladi fantje, da dobe vsaj zadnje številke lista in da se naroče nanj. Posamezni izvodji gredo kar iz roke v roko. Znano Ti je, da so v naših vrstah le pošteni kmetski in delavski fantje, ki se lista z veseljem oprijemljejo in vse kaže, da v našem gorenjskem kotičku kmalu ne bo mladega človeka, ki bi ne prebral »Naše volje« od prve do zadnje vrstice. Zato Te prosim, brat urednik, da mi pošljete še po 20 izvodov prve, druge in tretje številke, ker nam jih že primanjkuje. »Čuvajmo Jugoslavijo!« S. J.

Kranj

»Jugosloven«

Kakor vsaka nova organizacija, tako se tudi naš »Jugosloven« bori z začetniškimi težavami. Res si je takoj po ustanovitvi pridobil naklonjenost dijaštva, kar posebno kaže veliko število članov. Izgleda pa, da se bo število članov še dvignilo, zlasti, ker vzbujajo članski sestanki ne navadno privlačnost. Pred kratkim je društvo priredilo članski sestanek, na katerem je prvič nastopil društveni orkester, ki je kljub svojemu začetništvu žel navdušeno odobravanje članstva. Pri tej priliki se je tudi ustanovila posebna glasbena sekcija, ki naj prinese v našo organizacijo pesem in glasbo. Upamo, da ne ostane samo pri besedah. Največjo delavnost razvija pred kratkim ustanovljena šahovska sekcija. Pred nedavnim je sekcija priredila lepo uspelo simultanko, kjer so štirje najboljši igralci dobili majhne nagrade. Protijahistu g. Hinku Singerju je nastopilo 15 šahistov dijakov. 13 iger je dobil, 1 remiziral in 1 izgubil. Izgleda, da je med dijaštvom nekaj dobrih šahistov. Karo.

Ljubljana

Drž. dvorazredna trgovska šola

Dovoli, tovariš urednik, da se oglasim tudi z našega zavoda. Pri nas je »Naša volja« naletela na odobravanje vsega dijaštva, zlasti tovarišic, ki si žele, da bi se v »Naši volji« ob priliki ustanovitve posebni »Dekliški kotiček«, v katerem naj bi se pisalo zlasti o vprašanjih ženske mladine. V enem prihodnjih poročil Ti bom obširneje opisala gibanje na našem zavodu, da boš videl, da se tudi pri nas hočejo okleniti »Naše volje«, ki naj postane resnično naše glasilo.

—ena.

II. drž. realna gimnazija

Nikar ne misli, tovariš urednik, da pri nas spimo, če se doslej v »Naši volji« še nismo oglasili. Saj Ti je znano, da imamo pri nas Podmladek Jadranske straže, ki precej živahno deluje in ki je imel pred kratkim občni zbor, na katerem je bil za predsednika izvoljen tovariš Zajec Boris, osmošolec. Na občnem zboru se je sklenilo ustanoviti tudi več sekcij, med temi tudi literarno, ki naj nekako obnovi delo literarnega krožka, ki je po Tvojem odhodu z našega zavoda zaspal. Pri nas skoraj ni več dijaka ali dijakinje, ki bi ne bral »Naše volje«. Tudi naročniki se pridno pri-glašajo. Prihodnjič Ti bom še kaj napisal. Bodi zdrav! Čuvajmo Jugoslavijo! M. B.

Tehniška srednja šola

Sklenil sem, da tudi jaz seznanim čitatelje »Naše volje« z društvenim gibanjem na našem zavodu. Dijaštvo je včlanjeno v podružnici Ferijalnega saveza in v novo ustanovljenem Akademskem aeroklubu. Podružnica Ferijalnega saveza je imela tudi letos svoj občni zbor, ki je v redu potekel. Prejšnja leta pa je bil ta občni zbor zelo buren, ker so dijaki gradbenega odseka hoteli imeti v rokah večino odbora. Temu pa so se uprli strojniki in elektrotehniki ter sestavili listo, v katero so sprejeli po tri dijake vsakega

NAŠA MLADINA

Celje

Dragi tovariš urednik! Gotovo niso šli članki, ki jih je priobčil »Slovenec« v svojih zadnjih številkah o »Naši volji«, celjskemu dijaštvu in našem društvu »Slogi«, ki je edino kulturno društvo na našem zavodu, mimo Tebe. Čisto dobro pač občutimo ost, ki jo je nam dobro znani gospod iz nam tudi dobro znanih namenov naperil proti dijaštvu in si pri tem dovolil tudi napad na gospoda ravnatelja Mravljaka, ki ga vse dijaštvo iskreno ljubi in vidi v njem najboljšega svojega vzgojitelja in zaščitnika, toda čudimo se, da je »Slovenec« te članke priobčil, ne da bi se preje o njih resničnosti temeljito uveril. Prepričan sem, da bi jih v slednjem slučaju gotovo ne priobčil, saj je vsem dobro znano, da naša »Sloga« deluje le po pravih, ki jih je odobrilo tudi ministrstvo prosvete in se sploh ne vtika nikjer v dnevno politiko, dasi je z vsem dijaštvom celjske gimnazije vred odločno jugoslovensko. Z jugoslov. pozdravom: »Čuvajmo Jugoslavijo!« Eden za vse.

„Naša volja“

Kakor je videti iz gornjega celjskega dopisa, ni nikakega govora o političnem udejstvovanju mladine na celjski gimnaziji, o katerem je pisal »Slovenec«, slabo informiran po gospodu člankarju, ki ga celjsko dijaštvo dobro pozna, niti ni mogoče govoriti o političnosti »Naše volje«. Uredništvo najodločneje zavrača trditve, ki jih je izrekel »Slovenec« člankar o »Naši volji«, češ, da je glasilo mladinskega pokreta Pohorcev, s katerimi hat nima nikake zveze in nič skupnega, in izjavlja, da je in ostane »Naša volja« še v naprej le to, kar je, namreč: glasilo jugoslovenske mladine. Uredništvo.

Hrastnik

Naša Omladina NO se razvija zelo lepo. Pred kratkim se je razšel sportni klub Triglav, katerega članstvo je potem korporativno stopilo v ONO. Prav tako je pristopilo tudi nekaj sokolskih naraščajnikov. Razveseljivo je dejstvo, da se prav delavstvo najbolj zanima za naš pokret in se naše organizacije oprijemlje z vso svojo dušo, ker vidi v njej edino pravo usmerjeno organizacijo. V zadnjem času se vedno bolj pojavlja želja po predavanjih, ki bi našim fantom lahko raztolmačila marsikatero zanimivo vprašanje. Kot sem že omenil, je naša mladina večinoma iz delavskih vrst. Zaslužijo le malo, to samo takrat,

odseka. Končno je na izrednem občnem zboru zmagala kompromisna lista strojnega in elektrotehniškega odseka, ker je bil odbor prvega občnega zbora razveljavljen. Na letošnjem občnem zboru pa je bila samo ena lista, proti kateri je glasoval le en dijak. Pod okriljem Ferijalnega saveza se zbirajo dijaki, ki imajo veselje do petja in glasbe. Prejšnja leta smo imeli tudi podmladek Jadranske straže, ki pa sedaj »spi spanje pravičnega«. Na iniciativo agilnega g. Pirša se je pred nekaj tedni ustanovila sekcija Akademškega aerokluba, ki se je tudi udeležila kongresa beograjskega AAK. Gospod direktor je odstopil delavnico, kjer si članstvo skupno z akademiki izdeluje brezmotorno letalo. V najkrajšem času bo občni zbor našega aerokluba »Naša krila«. O tem pa drugič. Dasi se nekateri dijaki udajajo malodušno in mlačnosti do jugoslovenstva, je še med dijaštvom našega zavoda dosti fantov, ki se ne bodo plašili nikakih žrtev in ki bodo tudi zunaj šole povsod širili našo jugoslovensko idejo, ki je edino možna zgraditi močno Jugoslavijo!

Kij.

Ptuj

Pri nas smo imeli sicer sekcijo Omladine NO, ki pa je na žalost zaradi nedelavnosti nekaterih članov zaspala, kar je silna škoda, ker se tudi v naše vrste vtihotapljuje ljudje, ki bi nas radi odtujili naši jugoslovenski misli in ker je zlasti pritisk nemčurstva zelo močan. Za sedaj delujemo v naraščajočem odseku Sokola, a prepričan sem, da Ti bom kmalu lahko poročal kaj več o gibanju našega dijaštva. Čuvajmo Jugoslavijo!

Dravski.

Radeče pri Zidanem mostu

Pri nas so sicer siromašni, a pošteni fantje in ni čuda, da se tudi pri nas naše glasilo »Naša volja« zelo širi, čeprav si ga mnogi ne morejo naročiti, ker je njihov zaslužek zelo majhen. Sklical sem sestanek vseh tukajšnjih omladincev in sporočiti Ti moram, da boš našel v naših fantih resne sotrudnike in delavce za našo idejo. Obširnejše poročilo sledi v kratkem. Vse za čuvanje Jugoslavije!

Z. J.

Zagorje

Naša sekcija Narodne odbrane v našem kraju ima veliko volje do svojega dela, kajti v takih razmerah, v kakršnih živijo naši člani, najbrž ne dela nobena sekcija. Mnogi imajo le toliko zaslužka, da se za silo preživijo in oblečejo, drugi so pa zopet brez dela. Da imajo fantje pod takimi razmerami še voljo do dela in do razširjanja nacionalne misli, je vsekakor razveseljivo in omladinski list »Naša volja«, za katero se vse članstvo živo zanima, naši fantje z veseljem prebirajo. Ustanovili smo tudi tričlanski odbor, ki bo vršil poročevalsko službo in sprejemal dopise ostalega članstva. Prosim Vas, da nam pošljete po možnosti čimveč izvodov brezplačno, ker je z razprodajo, kot sem že omenil, pri nas zelo težko, saj nekateri še za vsakdanji kruh nimajo. Čuvajmo Jugoslavijo!

F. K.

Iz šolske torbe . . .

Profesor razlaga v šoli učencem: »Tu vidite krasen primer opičje lobanje. Na našem zavodu sta samo dva taka primera. Eno ima prirodopisna zbirka, drugo pa jaz . . .«

Profesor zgodovine: »Od kdaj si manjkal, Klobasavček?« — »Od ustanovitve Rima, gospod profesor!«

Profesor stopi v razred: »Zadnjič sem vam obljubil, da vam bom predaval o človeških možganih. Vendar danes tega ne bom storil, ker imam nekaj drugega v glavi . . .«

Profesor stopi v razred. Ko hoče pogledati na uro v desnem prsnem žepu, ure ni. »Že zopet sem jo pozabil v zbornici!« Seže v levi žep in potegne ven uro: »Hvala Bogu, še je čas, da skočim ponjo . . .«

Profesor: »Kateri dve besedi učenci največ uporabljajo?«

Učenec: »Ne vem!«

Profesor: »Odlično!«

TEHNIČNI OBZORNIK

Lokomotiv ima naša država okoli 2000, zasebne železnice pa še okoli 500. Vsako leto jih odpade 60—75. Če pomislimo, da stane ena okoli 1 milijon 500 tisoč dinarjev, je potrebno za nove letno skoro 100 milijonov dinarjev. Življenjska sposobnost lokomotive traja povprečno 30 let, a vse jugoslovenske lokomotive predstavljajo vrednost dveh milijard dinarjev.

Žarnice, ki so napolnjene z neonom nizke napetosti in v katerih se nahaja nekaj natrija ali živega srebra, ki sta lahko izparljivi kovini, so predmet novjših raziskavanj svetlobne tehnike. Ko se elektrodi razelektrita, kovina izpari in razelektrjenje nastaja v kovinski pari, ki daje svetlobo. Ker ta ni popolnoma naravna, dodajo še običajno žarnico s kovinsko nitko in ta svetloba je zelo slična dnevni, a gospodarsko mnogo cenejša.

Prvi aparat za zvočni film je izdelal Francoz Avgust Baron. Kljub temu, da je dal svoj izum patentirati, je danes v tako slabem socialnem položaju, da se nahaja v pariški ubožnici.

Tekoče gorivo iz premoga postaja v modernih industrijah različnih držav vedno bolj aktualno pri preskrbi bencina in olja za Dieslove motorje. Po posebnem postopku dobe iz ene tone črnega premoga 10 do 11 kg očiščenega bencinovega bencola in 20 do 25 kg olja. Pri tem procesu ni skoraj nič ali pa zelo malo izgube, kajti ostanek te redukcije uporabijo kot slabši rjavi premog za lokomotive itd.

Železo, ki je nujno potrebno za izdelovanje jekla, je najbolj razširjen element na zemlji. — Izračunali so pa, da ima Evropa železnih rud še za 60 let, a ves ostali svet še za 65 let, če bo poraba vsako leto narasla za 3 in pol odstotka. Okoli 1.1500. so izdelali na svetu okroglo 50 tisoč ton surovega železa na leto, danes pa sto milijonov ton . . .

Naš izumitelj Nikola Tesla je baje izumil žarke, s katerimi se bo dalo vse ustaviti in ubiti na razdaljo 400 kilometrov. S tem bi seveda bila lahko preprečena vsaka vojna, toda doslej o realizaciji tega izuma ni še nič znanega.

ZANIMIVOSTI . . .

Naših izven meja Jugoslavije je nad 2.182.000, t. j. 14% vseh Jugoslovenov. Od teh jih je v Italiji čez 600.000, v Avstriji 135.000 (90.000 na Koroškem in 45.000 na Gradiščanskem), na Madžarskem 80.000, v Rumuniji 50.000, v Grčiji 170.000, precej jih je tudi v Albaniji. Kot izseljenci so raztreseni po vsej Evropi, in sicer jih je v Nemčiji okoli 50.000, v Franciji 30.000, v Belgiji 28.000, v Češkoslovaški 12.000, na Holandskem 3.000, v Luksemburgu 5.000, v Rusiji 5.000 in v severnih državah 25.000. Zunaj Evrope je Jugoslovenov največ v Združenih državah, t. j. 615.000, v Kanadi 4.000, v Srednji Ameriki 4.000, v Argentini 120.000, v Braziliji 50.000, v Čileju 16.000, v Urugvaju 5.000, v Paragvaju 2.000, v Peruju 1500 in v Boliviji 1.200. V Aziji jih je preko 100.000 v Turčiji, v ostali Aziji pa okoli 2.000. V Avstraliji in na Novi Zelandiji 15.000, v Afriki 4.000, od teh 3.000 v Egiptu.

Skozi Panamski prekop je plulo od njegove otvoritve 3. avgusta 1914 do danes preko 90.000 parnikov. Za vsako ladjo se plača 1 dolar od tone, kar prinese družbi vsako leto nad 100 milijonov dolarjev, t. j. 4 milijarde 500.000 milijonov dinarjev ali eno tretjino našega letnega državnega proračuna čistega dobička.

V vseh morjih je toliko zlata, da bi lahko prišlo na vsakega človeka okoli 5000 kg, t. j. za 250 milijonov dinarjev.

Eva Curie, znana klavirska virtuosinja, zbira v Varšavi material za veliko knjigo o življenju in delu svoje matere Marije Curie-Sklodowske, ki je do svojega 25. leta živela in študirala v Varšavi. V varšavskem Muzeju za trgovino in industrijo še danes obstoji laboratorij, v katerem je slovita znanstvenica vršila svoje prve znanstvene preizkušnje. Knjiga bo izšla v francoščini in angleščini.

Nemških letališč je okoli 260, od teh je civilnih 124, vojaških 109, sportnih 27. a gradijo še vedno nova, zlasti vojaška.

Najbolj razširjen jezik je angleščina, ki jo govori 160 milijonov ljudi. Za njo pridejo ruščina in nemščina (90 milijonov), španščina (75 milijonov), francoščina in italijanščina (45 milijonov), portugalsčina (30 milijonov). Največ besed ima angleščina (455.000), francoščina (210.000), nemščina (150.000), italijanščina in ruščina (140 tisoč) in španščina (120.000).

KOLENDAR

1. decembra 1918, je Nj. Vel. kralj Aleksander I. proglasil uedinjenje Jugoslovenov.
3. decembra 1800 je bil v Vrbi rojen Francè Prešeren.
3. decembra 1850. je bil rojen pisatelj dr. Fran Delata.
3. decembra 1914 se je začela bitka na Kolubari.
9. decembra 1918 se je srbska vlada preselila v Beograd.
11. decembra 1918 je umrl Ivan Cankar.
11. decembra 1775 je umrl Anton Linhart, prvi slovenski dramatik.
11. decembra 1638 je umrl Ivan Gundulić, največji dubrovniški pesnik.
12. decembra 1806 je umrl v Valjevu Matija Nenadović, prvak v drugem srbskem ustanku, državnik in književnik.
13. decembra 1881 je umrl Avgust Senoa.
14. decembra 1920 je umrl Anton Mahnič.
14. decembra 1799 je umrl J. Washington, ustanovitelj USA.
15. decembra 1914 je bil popolnoma potolčen Potiorek.
17. decembra 1888 je bil rojen blagopokojni viteški kralj Aleksander I.
19. decembra 1828 je bil rojen Anton Janežič, slovenski slovničar.
20. decembra 1837 je bil rojen Anton Foerster, glasbenik.
23. decembra 1912 so Srbija, Bolgarija in Grčija sporočile Turčiji svoje pogoje za mir.
24. decembra 1801 je umrl Jovan Rajić, slaven zgodovinar.
24. decembra 1798 je bil rojen Adam Mickiewicz, poljski pesnik.
25. decembra 1569 je umrl Sebastijan Krelj.
26. decembra 1600 so nemški jezuiti zažgali v Gradcu nad 10 tisoč slovenskih knjig.
26. decembra 1825 je bil rojen slikar Janez Wolf (umrl 12. decembra 1884).
28. decembra 1848 je umrl Stevan Šupljikac, zadnji srbski vojvoda na Ogrskem.
29. decembra 1877 je srbska vojska vzela Turkom Pirot.
29. decembra 1915 je avstro-ogrška flota napadla draško pristanišče.

IZ UREDNIŠTVA

Uredništvo je prejelo mnogo dopisov, na katere bo pismeno odgovorilo. Ker vseh poročil v tej številki ne more objaviti, prosi, da dopisniki počakajo do prihodnjic.

Božična številka, ki bo zelo pestra, bo obsegala 10 strani in bo izšla v torek, 17. t. m. Zato prosi uredništvo vse sotrudnike in dopisnike, da pošljejo svoje prispevke za božično številko najkasneje do torka 10. t. m., ker bo ta dan redakcija zaključena in poznejši dopisi ne bodo mogli priti v poštev. Obenem bo uredništvo v tej številki razpisalo nagradno nalogo, pri kateri bodo lahko vsi sodelovali.

Pozivamo vse omladince, da prispevajo v naš list, ki naj postane glasilo vse naše mladine, inteligentne, delavsko-obrtne in kmečke, da združeno gremo po poti, ki smo si jo začrtali. Še tako skromen dopis ali prispevek nam bo vedno drag.

Prispevki naj bodo pisani ločeno od ostalega dopisa, čitljivi in na eni strani papirja. Uredništvo pričakuje, da se bodo vsi odzvali in prispevali, bodisi z idejnimi članki bodisi z literarnimi prispevki ali poročili o delovanju šolske, delavsko-obrtne in kmečke mladine. Poročila naj bodo kratka in jedrnata ter naj obsegajo le stvari, ki so za nas pomembne in odločilne.

Obračajte se na uredništvo ob vsaki priliki, pa naj si bo to s pohvalo, navseti ali grajanjem. Vsi na delo za razmah in napredek »Naše volje«, glasila jugoslovenske mladine!

Čuvajmo Jugoslavijo!

Š A H

POROČILA IZ ŠAHOVSKEGA SVETA

Match Aljehin—Euwe

Aljehin, ki si je na novo pridobil dve točki naskoka, je zopet popustil. 20. in 21. partijo je izgubil in tako je pozicija zopet izenačena. Igrati bodo še 9 partij. Doktor Aljehin je pri 20. partiji izjavil, da bo dr. Euwe zmagal, če bo tako igral.

Zdaj je čas manjših turnirjev. V oktobru se je igral v Helsingforsu turnir, na katerem je zmagal Poljak Frygman s 7½ točkami, drugi je Estonec Keres, tretji Stahlberg. Sledita Böög, finski prvak ter Šved Karlin.

V Hastingsu bo za božič večji turnir. Udeležili se ga bodo tudi Keres, dr. Tartakower, gđc. Menšikova ter poleg Amerikanca Finea in Angležev tudi Flohr. Kakor vsako leto, se je tudi letos pričel na Dunaju Trebischev spominski turnir, na katerem igra večina avstrijskih mojstrov in velemojstrov. Gostujeta Madžara Steiner in Gereben.

Španska igra: B.

1. e2—e4	1. e7—e5
2. Sg1—f3	2. Sb8—c6
3. Lf1—b5	3. a7—a6
- (tu se često igra tudi Sg8—f6, kar je enako močno)

4. Lb5—a4	4. Sg8—f6
5. 0—0	5. Sf6×e4
6. d2—d4	6. b7—b5
7. La4—b3	7. d7—d5
8. d4×e5 (ali I.)	8. Le8—e6
9. e2—c3	9. Lf8—e5
10. Sb1—d2	10. 0—0
11. Lb3—c2 (pozicija je izenačena).	

I.

8. a2—a4	8. Sc6×d4
9. Sf3×d4	9. e5×d4
10. a4×b5	

(slabo bi bilo Dd1×d4, ker si nato črni zagotovi premoč v centru s potezama: Le8—e6 in e7—e5).

11. e2—e3	10. Lf8—e5
12. c3×d4	11. 0—0
13. Sb1—c3	12. Le5—b6
14. b5×a6	13. Le8—b7
15. Ta1×a6	14. Ta8×a6
16. Tf1—e1	15. Lb7×a6

(s približno enako igro).

C.

1. e2—e4	1. e7—e5
2. Sg1—f3	2. Sb2—c6
3. Lf1—b5	3. Lf8—e5
4. Sb1—c3	(ni prav dobral)
5. 0—0	4. Sg8—f6
	5. 0—0

Problem št. 3:

Problem št. 2

Problem št. 3.

Beli: Ke6, De6, Sd8, Lg4, pešec: d6.
Črni: Ke8, De7, Lb8.
Beli vleče in dobi v dveh potezih.

Opomba: Pri problemu št. 2 je tiskarski škrat premaknil kralja s e2 na e2. Popravite!

Rešitev problema št. 2:

1. Tb3—f3	1. Poljubno
2. Beli umakne Se5 z b-linije. Mat.	

Božična številka Naše volje izide na 10 straneh z najzanimivejšimi članki. Prispevke za Božično številko bomo sprejemali do 10. decembra.

ŠPORT

Sport in sankcije. Italija je prekinila vse športne odnošaje z državami, ki so pristale na sankcije. Od bokota pa sta izuzeti Jugoslavija in Češkoslovaška.

Jugoslov. plavači za olimpijado v Berlinu. J. P. S. se je odločil, da pošlje na olimpijado le waterpolo reprezentanco in moštvo za štafeto 4×200 prosto. V poštev pridejo: Ciganovič (Jug), Gazzari (Jadran), Wilfan (Ilirija), Mini in Stocker (Victoria-Sušak). Malo težje bo šlo za waterpolo moštvo, kjer bo treba pač predhodnih turnirjev. Upajmo, da bodo naši plavači častno zastopali jugoslovenske barve na olimpijadi in da se ne bo ponovilo ono iz Magdeburga!

Zadnjič smo objavili v poštev prihajajoče smučarje za Garmisch-Partenkirchen. Danes pa objavljamo njih trenerje: za kombinacijo in skoke znani Hagen. Za smuk in slalom pa Harrer. S pravim treningom na snegu pričnejo 15. decembra. Treningi se bodo vršili pretežno na Pokljuki, Krvavcu, Triglavu in Planici.

S najboljših klubov se bo borilo prihodnje leto za naslov nogometnega prvaka Jugoslavije. Nas bi zastopala Ilirija. Toda klubi se bodo najbrže razdelili v severno in južno grupo. Severno bi zastopali 3 zagrebški, dva ljubljanska, Hajduk in event. Slavija. S tem bi tudi odpadlo tekmovanje Primorja v podsavzni ligi, na njegovo mesto bi prišla Korotan (Kranj) kot gorenjski prvak, prvak 2. razreda in prvak trboveljske skupine.

28 držav bo sodelovalo na 4. olimpijskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu. Za bob se jih je priglasilo 16, za hitrostno drsanje in hockey 17, za umetno drsanje pa 21 držav. Nasprotno pa bodo vse države zastopane v smučarskih panogah in skokih. Lahko rečemo, da bodo pobrali vse lovorike severnjaki, zlasti pa v kombinaciji, na 18 in 50 km, v skokih, v hitrostnem drsanju na dolge proge in umetnem za dame. Nasprotno pa se bo vršila borba v smuku, slalomu in hitrostnem drsanju na kratke proge med Avstrijei in Nemci. Prvenstvo v hokeju pa je zaveda Kanadčanov.

Mladina na berlinski olimpijadi. XI. olimpijada bo prihodnje leto v Berlinu, dovolj blizu torej, da se je tudi Jugosloveni udeležimo. Zimski sport prične že 1. februarja s tekmo v znamenitem Partenkirchenu, dočim prično glavni olimpijski dnevi početkom avgusta. Jugoslavija pošlje na olimpijado izbrano četo sportnikov in Sokolov. Zlasti slednji upajo, da se bodo uspešno uveljavili. Da pa tudi ona mladina, ki sicer še ne more nastopati, vidi veličastnost take veleprireditve, je olimpijsko vodstvo pozvalo vsako sodelujočo nacijo, da pošlje v Berlin na mednarodno taborjenje četo 30 naraščajcev v starosti od 15 do 18 let, ki bodo seveda gosti Nemčije. Taborjenju tega mednarodnega zbora mladine se bo v vsakem taboru pridružilo po 30 nemških naraščajcev, da se tako pride do mednarodnega spoznavanja, a tudi do narodnostne strpnosti. Oddelki bodo morali priti v Berlin do 30. julija, vrnili se bodo 14. avgusta, odbral pa jih bo za Jugoslavijo jugoslovenskih olimpijski odbor prihodnje pomlad. Upamo, da bo tudi kaj Voljašev med temi olimpijci.

Nj. Vel. kraljica-mati Marija in naša deca

Nj. Vel. kraljica-mati Marija je kot pokroviteljica nedavno ustanovljene »Jugoslovenske unije za zaščito dece« poslala Mednarodni uniji v Ženevi toplo pismo s kongresa, ki je bil 30. p. m. v Beogradu. Med drugim pravi: »Jugoslovenski naraščaj naj bo ponos našega naroda in glavni stebel veličastne zgradbe naše države... Prava štednja ni v štednji na otroku itd., marveč štednja za otroka! Zato naj se iz javnih in zasebnih virov zbirajo čedalje večja sredstva in uporabljajo za načrtno zaščito dece... Naj bi v vse vrste našega ljudstva prodrli občutek odgovornosti napram deci in bodočim pokoljenjem... Naj unija vztraja s svojimi prizadevanji in naj doseže najlepše uspehe v korist naših otrok, ki so up našega naroda in nosilec njegove srečne bodočnosti!« — Zlasti mladina, ki se zbira ob svetlem siju svetega Oplenca, visoko ceni vzvišena prizadevanja Nj. Vel. kraljice Marije in bo posebno srečna, če se jim več činiteljev oklene skrbi za zaščito jugoslovenske mladine.

Profesorska

- Ali govorite kedaj v spanju?
- To ne, toda dogaja se mi, da spijo drugi, ko jaz govorim.
- Kaj pa ste prav za prav?
- Profesor.

VESTI OMLADINE

Ljubljana

Dijaki in dijakinje! Srednješolska sekcija Omladine NO poziva vse svoje članstvo, da se udeleži rednega sestanka v soboto, dne 7. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvenem lokalu v Areni Narodnega doma. Ker bo sestanek zelo važen, se ga bodo udeležili tudi zastopniki Oblastnega Odpora. Pridite vsi in točno! Vabljeni tudi nečlani (nečlanice) in novinci (novinke)! Čuvajmo Jugoslavijo!

Jadrarno letalstvo

Pred kratkim je bila ustanovljena v Ljubljani ljubljanska akademska sekcija Akademskoga Aerokluba, ki ima pred vsem namen gojiti jadrarno letalstvo. Akademiki so imeli 17. t. m. v Beogradu svoj kongres. Kot poseben odsek ljubljanske sekcije so udržili tudi dijake tehnične srednje šole v Ljubljani. S tem so dane garancije, da se bo jadrarno letalstvo ponovno razširilo, kajti kot čujemo bodo tudi na Tehnični srednji šoli pričeli z izdelovanjem brezmotorne letala, tipa Zögling.

Predpriprave za gradnjo novih letal, o katerih smo poročali v zadnji številki, so gotove. Materijal je naročen, brusijo se še dleta in žage, vse gre kot namazano. Upamo, da bodo temu primerni tudi uspehi.

V sedanjih pustih jesenskih dneh pa živo obujamo spomine na naše prve jadrarne uspehe. Spominjamo se, kako smo zadnje dni junija lanskega leta zasedli tovorni avto in odbrzeli z našo ropotijo na Bloke. Koliko je bilo pričakovanja, koliko zabave in smeha, koliko žalostnih uric, ko smo aparatu razbili nos ali mu predrli krilo.

Pa tudi letošnje počitnice smo bili pridni. Saj je »Naša volja« že prinesla rezultate naše marljivosti in si je lahko vsak čitatelj sam primerjal lanske in letošnje uspehe. Posebno se moramo veseliti »B« izpitov, ki nas približajo z velikimi koraki našemu cilju. Pa še zdaj, ob nedeljah ne mirujemo. Kadar kaže da bo le količkaj vremena, jo mahujemo proti Blokam, kjer nas pričakuje prijazen hangar, v njem so naši lahkokrili ptiči. Res je tako: kdor je le enkrat izkusil sladkosti jadrarnega letenja, ta tega nikoli ne pozabl in ta ostane stalno naš!

In še kaj...

Ogromen rotacijski stroj na Švedskem

Stockholmski list »Stockholms Tidning« najboljši razširjen švedski list, je naročil rotacijski tiskarski stroj, ki bo tiskal v eni uri 120.000 listov na 24 straneh. Stroj bo največji v Evropi.

Rumunija bo povečala vojno mornarico

Pred kakimi desetimi dnevi so spustili v Reki v morje podmornico, ki so jo že odpremili v Rumunijo. Ta podmornica je prva ladja te vrste v Rumuniji. Rumunska vlada ima obširen pomorski oboroževalni program.

Sovjetska Rusija in brada

Za razliko od mode, ki jo uvajajo naši komunisti, je v sovjetski Rusiji običajna gladko obrta brada, kajti dolga brada znači v tej deželi napredka nazadnjaštvo. Zgodilo pa se je, da je tovariš Nudman v mestu Umani skrbno gojil svojo lepo, dolgo brado. Direktor tovarne je Nudmanu zaukazal, naj si brado obrije. Ta se je pa uprl in pritožil. Vsa stvar se je vlekla precej časa, kajti ni birokracija privilegij »kapitalističnih držav« in končno je prišla zadeva celo do sovjetske vlade. Ta je odločila spor bradi udarnika Nudmana v prid. Vladin organ Izvestija je porabil dokaj črnila, da je to salomonsko razsodbo utemeljil.